

นโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2545-2549)

ศศิมา ดำรงสุกิจ

สำ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติได้จัดทำนโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติเผยแพร่ให้หน่วยงานต่าง ๆ แล้ว 5 ฉบับ โดยแต่ละฉบับแบ่งเป็นช่วงเวลา 5 ปี สำหรับนโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2540-2544) สิ้นสุดในปี 2544

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติจึงจัดทำนโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติ

ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2545-2549) ขึ้น โดยได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2544 เพื่อให้หน่วยงานในภาครัฐ และเอกชนใช้เป็นแนวทางในการวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศ

มีแนวคิดในการกำหนดนโยบายแตกต่างไปจากฉบับก่อน ๆ ที่ผ่านมาก็ได้มีการจัดทำในรูปแบบแนวทางกว้าง ๆ ที่เปิดให้หน่วยงานต่าง ๆ เลือกปฏิบัติได้ตามภารกิจของหน่วยงานต่าง ๆ

แต่สำหรับนโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2545-2549) มีแนวคิดการจัดทำแบบเฉพาะเจาะจง โดยเลือกทำเฉพาะในส่วนที่มีความจำเป็นและประเทศมีศักยภาพเป็นสำคัญ

ซึ่งแตกต่างจากแผนพัฒนาประเทศ ที่ต้องครอบคลุมทุกเรื่องที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการพัฒนาของประเทศ แต่นโยบายการวิจัยจะสนับสนุนให้การพัฒนาประเทศในประเด็นที่มีความซับซ้อน หรือยังขาดข้อสรุปที่แน่ชัดให้ได้คำตอบที่เที่ยงตรงเพื่อการพัฒนาประเทศที่ไม่หลงทาง

สาระสำคัญของนโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2545-2549) ประกอบด้วย 4 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ชุดโครงการวิจัยแห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศ แบ่งออกเป็น 4 ด้านได้แก่ ด้านเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร ด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและอุตสาหกรรม ด้านสุขภาพ และด้านสังคมและวัฒนธรรม

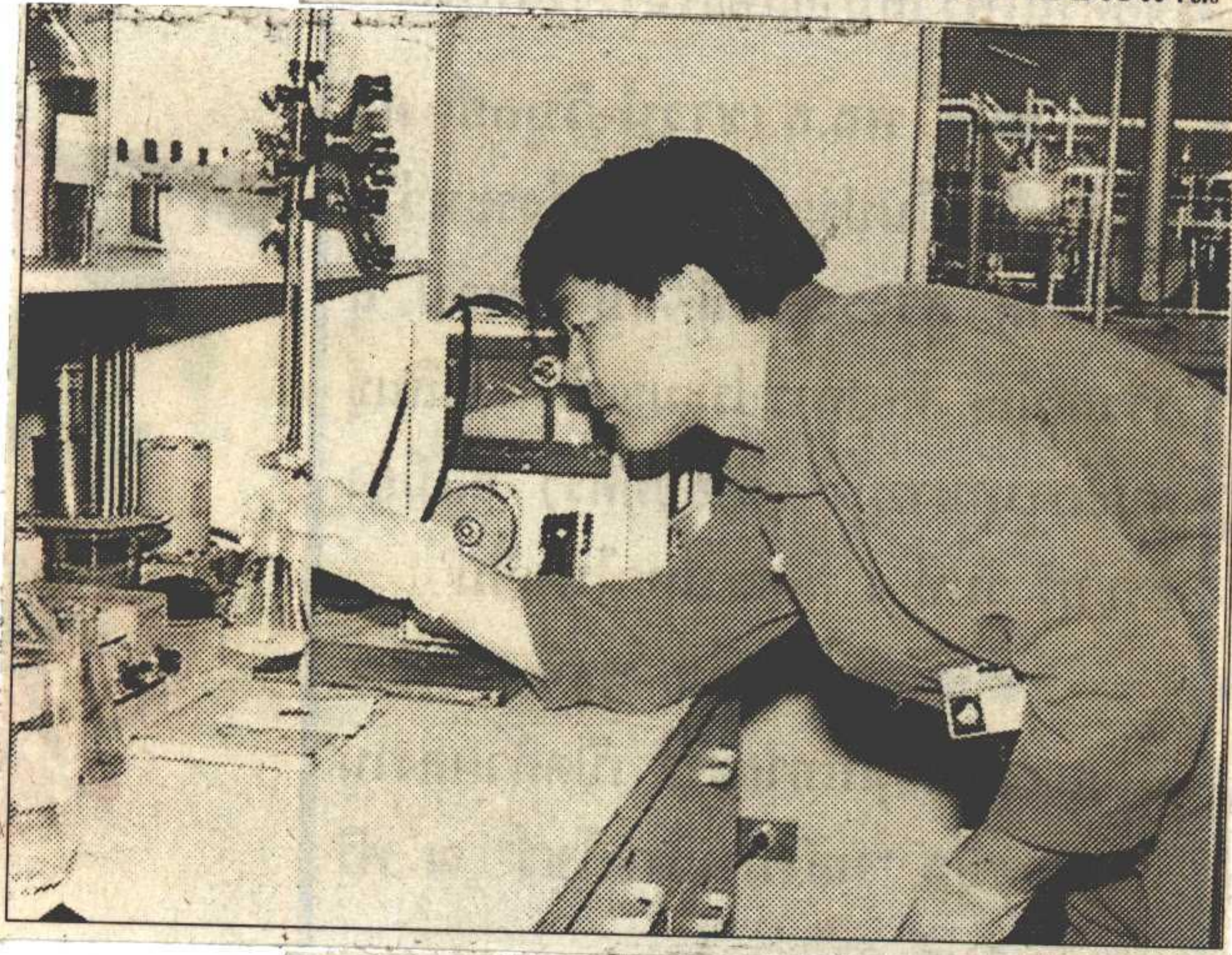
ในแต่ละด้านได้กำหนดชุดโครงการวิจัยแห่งชาติที่มีความสำคัญจะต้องดำเนินการในช่วงปี 2544-2549 รวมทั้ง 4 ด้าน 34 ชุดโครงการ

ส่วนที่ 2 การวิจัยประยุกต์ เป็นการนำองค์ความรู้ที่มีอยู่มาพัฒนาให้เหมาะสมกับการใช้ประโยชน์ในประเทศ และการวิจัยที่จะดัดแปลงเทคโนโลยีจากต่างประเทศให้เหมาะสมกับสภาพสิ่งแวดล้อมภายในประเทศ เพื่อแก้ไขปัญหา

เศรษฐกิจและสังคมของชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนที่ 3 การวิจัยพื้นฐาน เป็นการสร้างองค์ความรู้เป็นทุนและต่อยอดการวิจัยไปจนถึงขั้นนำไปสู่การประยุกต์ใช้ได้

ส่วนที่ 4 ระบบการวิจัยและการบริหารการวิจัย

นโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติ ฉบับที่ 6 จะมีการจัดทำงบประมาณการวิจัยเป็นแบบ block grant คือให้มีสัดส่วนของงบประมาณ

การวิจัยชุดโครงการวิจัยแห่งชาติ 34 ชุด : การวิจัยประยุกต์ : การวิจัยพื้นฐาน เป็นสัดส่วน 50:20:30 โดยให้สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติเป็นผู้ดูแลในส่วนของโครงการวิจัยทั้ง 34 ชุด.

นโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2545-2549) จะให้ความสำคัญกับชุดโครงการวิจัยแห่งชาติทั้ง 34 ชุดโครงการเป็นหลัก แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร ด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและอุตสาหกรรม ด้านสุขภาพ และด้านสังคมและวัฒนธรรม

ด้านเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยด้านเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรที่มีศักยภาพในการผลิตเพื่อการส่งออกไปยังตลาดโลก หรือทดแทนการนำเข้าในกลุ่มเรื่อง พืช สัตว์น้ำ และพืชน้ำ สัตว์ปีกและปศุสัตว์ ทรัพยากรจากไม้สวนป่า และส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยในกลุ่มเรื่องระบบเกษตร

เพื่อมุ่งเน้นการเพิ่มผลผลิตของพืชและสัตว์ให้สอดคล้องกัน เพื่อเกิดสมดุลของเทคโนโลยีในระดับไร่นาของเกษตรกรให้มั่นคงและยั่งยืน ด้านเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรจะมีอยู่ 12 ชุดโครงการ

ชุดโครงการแรกเป็นชุดโครงการเกี่ยวกับข้าว เริ่มตั้งแต่ฟางข้าว แกลบ รำข้าว กล้อง ข้าวสาร แป้งข้าว เพื่อที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ การศึกษาเรื่องข้าวอินทรีย์ และผลิตภัณฑ์ข้าวอินทรีย์ในตลาดโลก งานวิจัยแอลกอฮอล์เชื้อเพลิงจากข้าว งานวิจัยเพื่อปรับปรุงคุณภาพข้าวของข้าวนาปรัง

ชุดโครงการที่ 2 เป็นชุดโครงการยางพารา เน้นการปรับปรุงพันธุ์ การผลิตน้ำยาง อุตสาหกรรมแปรรูปยาง เพื่อใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ อุตสาหกรรมไม้ยางพารา การใช้ประโยชน์จากเศษเหลือของยางพารา การตลาดและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง

ชุดโครงการที่ 3 พัฒนาผลผลิตและผลิตภัณฑ์จากกุ้งกุลาดำและกุ้งทะเลชนิดต่าง ๆ เป็นการวิจัยตั้งแต่การเพาะเลี้ยงพ่อแม่พันธุ์แม่พันธุ์ การแปรรูป ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ชุดโครงการที่ 4 การพัฒนาผลผลิตและผลิตภัณฑ์จากปลาช่อนและพรรณไม้น้ำ เป็นงานวิจัยด้านการปรับปรุงพันธุ์ การศึกษาตลาดต่างประเทศ การขยายพันธุ์ไม้น้ำ

ชุดโครงการที่ 5 ไม้ดอกไม้ประดับ เน้นเรื่องการเพิ่มมูลค่าการส่งออก การเก็บไว้ได้นานเพื่อการส่งออก การพัฒนาสายพันธุ์ เทคโนโลยีการจัดการและเทคโนโลยีหลังเก็บเกี่ยว

ชุดโครงการที่ 6 ระบบเกษตร เพื่อพัฒนาระบบเกษตรที่เหมาะสม เน้นการนำเอาทรัพยากรระดับครัวเรือน และระดับท้องถิ่นมาแก้ปัญหา และเพิ่มพูนให้เกิดผลทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร

ชุดโครงการที่ 7 โค สุนัข และสัตว์ปีก เพิ่มการผลิตน้ำมันโค แผนงานวิจัยด้านโรค เรังรัดการส่งออกสุกรและสัตว์ปีก รวมทั้งผลิตภัณฑ์ รวมไปถึงเรื่องอาหารสัตว์

ชุดโครงการที่ 8 การพัฒนาไม้ผล เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีส่งเสริมให้ได้ไม้ผลที่มีปริมาณและคุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ลดการสูญเสียภายหลังการเก็บเกี่ยว พัฒนาผลิตภัณฑ์แปรรูป

ชุดโครงการที่ 9 มันสำปะหลัง การใช้ประโยชน์จากมันสำปะหลัง การแปรรูปส่วนใบและลำต้น เพื่อแก้ไขปัญหามันสำปะหลังล้นตลาด

ชุดโครงการที่ 10 การพัฒนาการใช้ประโยชน์จากไม้สวนป่า เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีส่งเสริมศักยภาพของไม้สวนป่า พัฒนาผลิตภัณฑ์มูลค่าเพิ่ม รวมทั้งเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจของประเทศ

ชุดโครงการที่ 11 อ้อย น้ำตาล และผลิตภัณฑ์ พัฒนาเทคโนโลยีส่งเสริมศักยภาพสินค้าจากอ้อยและน้ำตาลในการแข่งขันไปยังตลาดโลก การปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต การขยายตลาด

ชุดโครงการที่ 12 การพัฒนาผลผลิตและผลิตภัณฑ์จากปลาทูน่า เน้นเรื่องการประมงทูน่าน้ำลึก เพื่อทดแทนการนำเข้าปลาทูน่าของโรงงานแปรรูปภายในประเทศ และเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์

สำหรับชุดโครงการวิจัยด้านเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรทั้ง 12 ชุดโครงการ คาดว่าจะใช้งบประมาณทั้งสิ้น 16,654.15 ล้านบาท.

ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและอุตสาหกรรม ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาผลผลิตและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร สินค้าอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีและทักษะเข้มข้น การแสวงหาแหล่งพลังงานใหม่ ๆ เพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่ม และสอดคล้องตามสถานการณ์โลกเกี่ยวกับกระแสการรักษาสมดุลของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สุขอนามัย การพิทักษ์สิทธิมนุษยชนไม่ใช่แรงงานเด็ก มีชุดโครงการทั้งหมด 6 ชุด

ชุดโครงการแรก เกี่ยวกับอุตสาหกรรมอาหารเพื่อการส่งออก เน้นการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าการเกษตรเพื่อการส่งออก พัฒนาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมอาหารเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตและการแข่งขันในตลาดโลก

ชุดโครงการที่ 2 เกี่ยวกับเทคโนโลยีสนับสนุนอุตสาหกรรมการผลิต เน้นการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมไทย เพื่อความสามารถในการพึ่งตนเอง ลดการนำเข้าเทคโนโลยี

ชุดโครงการที่ 3 เกี่ยวกับพลังงานทดแทนและการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ เน้นการพัฒนาเทคโนโลยีที่จะช่วยลดการนำเข้าพลังงาน และการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในประเทศให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมไปถึงการสร้างความมั่นคงในการมีพลังงานใช้ในประเทศอย่างเพียงพอ

ชุดโครงการที่ 4 เกี่ยวกับเทคโนโลยีสะอาด และเทคโนโลยีบำบัดของเสีย เน้นการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการผลิตที่สะอาดและการบำบัดของเสีย เพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิต ลดอัตราของเสียจากโรงงาน และลดปัญหาสิ่งแวดล้อมให้น้อยลง รวมถึงการนำของเสียจากโรงงานมาใช้ให้เกิดประโยชน์เป็นทรัพยากรใหม่

ชุดโครงการที่ 5 เกี่ยวกับการพัฒนาคอมพิวเตอร์ซอฟต์แวร์และฮาร์ดแวร์ เน้นการพัฒนาเทคโนโลยีการพัฒนาซอฟต์แวร์ และผลิตชิ้นส่วนประกอบ อะไหล่ของฮาร์ดแวร์ เพื่อการพึ่งพาตนเองและลดการนำเข้า รวมถึงการสร้างฐานความรู้เพื่อการพึ่งตนเองด้านซอฟต์แวร์ในระยะยาว

ชุดโครงการที่ 6 เกี่ยวกับนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย เพื่อสร้างองค์ความรู้สำหรับการกำหนดทิศทางในการแก้ไขปัญหา อุปสรรคของการพัฒนาอุตสาหกรรมไทยที่ชัดเจน สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการพัฒนาได้มากขึ้น

ชุดโครงการวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและอุตสาหกรรม ทั้ง 6 ชุดโครงการ คาดว่าจะใช้งบประมาณทั้งสิ้น 1,038 ล้านบาท.